روزنه

بررسی آخرین وضعیت طرح استانی‌شدن انتخابات مجلس

● **شرق:** طرح بهارستانی‌ها برای استانی‌شدن انتخابات مجلس با ایراداتی که شورای نگهبان گرفته، ممکن است به انتخابات نرسد، زیرا تغییرات در ارتباط با انتخابات باید تا ۶ ماه قبل از انتخابات نهایی و ابلاغ شود؛ امری که بعید است در انتخابات پیش‌رو محقق شود. هرچند عضو هیئت‌رئیسه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس آخرین وضعیت طرح اصلاح قانون انتخابات مجلس در این کمیسیون را تشریح کرده و گفته است: اینکه گفته می‌شود استانی‌شدن انتخابات مجلس از دستور کار کمیسیون خارج شده نادرست است. پروانه مافی، عضو هیئت‌رئیسه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس شورای اسلامی با اشاره به ایرادات شورای نگهبان به مصوبه مجلس درباره استانی‌شدن انتخابات، گفت: ایرادات ۲۲ گانه شورای نگهبان به مصوبه مجلس درباره اصلاح قانون انتخابات مجلس به کمیسیون ارجاع شده است. برای بررسی و رفع ایرادات شورای نگهبان کمیته‌ای در کمیسیون تشکیل شده است.

نماینده مردم تهران در مجلس اضافه کرد: در روزهای آینده با دعوت از مسئولان شورای نگهبان و وزارت کشور ایراداتی را که به مصوبه مجلس وارد شده برطرف و برای بررسی مجدد در صحن علنی پارلمان به هیئت‌رئیسه پارلمان ارائه خواهد شد. عضو هیئت‌رئیسه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس با بیان اینکه اگر این قانون که ۶ ماه پیش از برگزاری انتخابات باید قانون ابلاغ شده باشد، پابرجا بماند، در صورت اصلاح قانون بازهم انتخابات ۹۸ بر اساس قانون جدید برگزار نخواهد شد، اظهار کرد: البته برخی از نمایندگان به دنبال اصلاح این قانون هستند و تلاش دارند این فرصت ۶ماهه را به ۳ ماه تبدیل کنند تا احتمالا پس از تصویب قانون جدید این قانون در انتخابات آتی اجرائی شود.

دکتر عباسعلی کدخدایی، سخنگوی شورای نگهبان پیش‌ازاین درباره نظر نهایی شورای نگهبان درباره اصلاح قانون انتخابات اعلام کرده بود طرح اصلاح قانون انتخابات دارای ۱۰ مورد ابهام، ۴ مورد خلاف شرع و مواردی هم خلاف قانون اساسی تشخیص داده شده است. او تأکید کرده بود برای تسهیل در روند قانون‌گذاری برای انتخابات مجلس طرح اصلاح قانون انتخابات مجلس در جلسات فوق‌العاده شورای نگهبان بررسی شد که براساس‌این موارد متعددی محل ابهام واقع شد؛ به دلیل اینکه متن مصوب به خوبی گویا نیست.

دکتر کدخدایی توضیح داده است: شورای نگهبان با نفس استانی‌شدن انتخابات مشکلی ندارد اما این طرح ناقض حقوق نامزدها و مردم بوده و کاهش مشارکت مردم در انتخابات را به دنبال دارد.

او تأکید کرد: عدالت انتخاباتی با طرح استانی‌شدن انتخابات تأمین نشده است. لازم به توضیح است طراحان این طرح، از طریق تغییر حدود و مقیاس حوزه‌های انتخابیه از سطح فعلی شهرستان‌ها به سطح استان، درصدد رسیدن به اهدافی از جمله ارتقای سطح کیفی مجلس، ارتقای فرهنگ تحزب، افزایش میزان مشارکت مردم و احزاب در انتخابات، کاهش تخلفات انتخاباتی نظیر خرید و فروش رأی، کاهش رقابت‌های خشونت‌آمیز فرقه‌ای و قومی و نهایتا دستیابی به نظام انتخاباتی عادلانه‌تر هستند.

با وجود مزایا و محاسن ذکرشده از سوی موافقان، معایب و کاستی‌های فراوانی نیز از جانب مخالفان مطرح شده که هریک در جای خود تأمل‌برانگیزند و نشان می‌دهند که برخلاف داشتن اهداف خوب و عادلانه، پیامدهای ناعادلانه متعددی نیز به دنبال خواهد داشت. برای نمونه امیرحسنخانی، نماینده مردم طبس، فردوس، بشرویه و سرایان در مجلس شورای اسلامی در نقد این طرح گفته بود: یکی از نکات منفی که در این طرح وجود دارد، این است که ارتباط مردم با نمایندگان قطع یا کم خواهد شد و نمایندگان کارهای جزئی را پیگیری نمی‌کنند. باید ارتباطی سیستمی بین مسئولین و مردم برقرار کنیم؛ چراکه شکاف بین مردم و مسئولین به نفع کشور نیست.

او توضیح داده بود: مقام معظم رهبری به بحث ساده‌زیستی مسئولین تأکید دارند و یکی از مباحث این ساده‌زیستی دسترسی راحت مردم به مسئولین است تا افراد درددل و مسائل خود را مطرح کنند و مطمئنا با این صحبت بسیاری از مسائل حل می‌شود. حال موافقان و مخالفان این طرح هر نظری داشته باشند، طرح به مجلس بازگشته و در حال بررسی در کمیسیون است و برخی از نمایندگان مجلس مانند خانم مافی امیدوار هستند بتوانند با یافتن راه چاره‌ای این طرح را برای انتخابات پیش‌رو نهایی کنند. اما مسئله زمان امر مهمی است که اگر نادیده گرفته شود، احتمال اجرای انتخابات با قانون جدید را به صفر خواهد رساند و بسیاری معتقدند این طرح در صورت نهایی‌شدن بازهم فرصت اجراشدن در انتخابات پیش‌رو را نخواهد داشت.

politics@sharghdaily.ir

نمایندگان فعلی و پیشین مجلس به پرسش «شرق» پاسخ می‌دهند

آیا مجلس در رأس امور است؟

عکس: رضا معطریان

امیرمحمد حسینی: جایگاه مجلس در ساختار سیاسی کشور مدت‌هاست محل بحث است. بعد از ۱۰ دوره، اینکه هنوز بهارستان کارکردهای خود را در عرصه‌های مختلف حفظ کرده یا نه، سؤالی است که باید پاسخ آن را در خلال دیدگاه‌های نمایندگان کنونی و سابق مجلس جست‌وجو کرد. از نمایندگانی که پخش صحبت‌های آنها از رادیو تن‌ها را می‌لرزاند تا همین مجلس دهم که نماینده آن می‌گوید «در بخش اعظمی از سیاست‌های کلان داخلی و خارجی هیچ نقشی ندارم؛ به‌عنوان نماینده ملت، حتی مشاوره هم از ما نمی‌گیرند». این را شهاب‌الدین بی‌مقدار، نماینده تبریز در مجلس دهم می‌گوید. البته این روند به گفته نمایندگان از سال‌ها پیش آغاز شده است، حتی قبل از سال ۸۹؛ یعنی وقتی که رئیس دولت نهم گفت «مجلس دیگر در رأس امور نیست». او گفت این جمله امام خمینی(ره) متعلق به زمانی است که نظام کشور پارلمانی و جایگاه نخست‌وزیری وجود داشت. دررأس‌بودن مجلس وجهه‌ای دیگری نیز دارد؛ خالی‌شدن بهارستان از نیروهای کارآمد، مؤثر و برجسته سیاسی؛ موضوعی که نمایندگان مجلس ششم و دهم آن را در این بحث برجسته می‌کنند. حسین انصاری، نماینده مجلس‌های اول، پنجم و ششم و شهربانو امانی، نماینده مجلس ششم، نیز به این سؤال پاسخ دادند؛ آیا مجلس در شرایط کنونی در رأس امور است؟

امانی: نماینده باید صدای رسای مردم باشد، نه پژواک صدای آنها

شهربانو امانی، در دوره‌های پنجم و ششم نماینده بوده است. امانی به سؤال ما این‌طور پاسخ می‌دهد: «موافقم که مجلس دیگر در رأس امور نیست؛ اما باید دید تحت چه فرایندی وضعیت مجلس تغییر کرد. باید به فرایند تشکیل مجلس بازگردیم. ما در ایران پارلمان داریم، ولی حزب نداریم. با توجه به اینکه تفکیک قوا در کشور طبق قانون اساسی به رسمیت شناخته شده، این قوه تقنینی است که می‌تواند بر قوه مجریه دخالت و نظارت داشته باشد.

منظور از دخالت، حرکت در چارچوب وظایف قانونی است که در قانون اساسی و قانون موضوعه مشخص شده است. حتی قوه قضائیه با وجود مستقل‌بودن، اگر بخواهد لایحه‌ای بدهد، باید از طریق دولت اقدام کند. این نشان از ظرفیت قانونی قوه مقننه دارد. در این شرایط، نهاد نظارتی به‌جای اینکه ناظر باشد، در طول سال‌ها و به‌ویژه بعد از مجلس ششم، در تشکیل مجلس دخالت کرد. به‌این‌ترتیب شورای نگهبان به‌عنوان نهاد نظارتی، ابزار نظارت استصوابی را که در دوره چهارم مصوب شد، در هر دوره بسط و گسترش داد. در نتیجه این اتفاق، کارکرد قوه تقنینی تضعیف شد؛ چراکه نماینده‌هایی که آزادانه مصونیت سیاسی داشته باشند و بتوانند صدای رسای مردم باشند نه پژواک صدای آنها، به‌تدریج از دور خارج شدند». او ادامه می‌دهد: «از سوی دیگر، علاوه بر احراز صلاحیت‌ها، موضوع دیگری هم وجود دارد. دستگاه نظارتی سازمان عریض و طویلی در سراسر کشور راه انداخت و در دوره نمایندگی نیز بر رفتار نمایندگان نظارت کرد. پس نقش مردم در این بین چیست؟ پاسخ‌گوترین نهاد انتخابی مجلس است؛ اما نکته اینجاست که نظارت عمومی در حدود کوچکی محدود می‌شود. بعد از گذشت چهار دهه از جمهوری اسلامی، به‌جای اینکه بسط قدرت مردمی در تمامی ارکان به‌ویژه قوه مقننه نهادینه شود، عده‌ای خود را مسئول همه می‌دانند. نیروهای توانمند و مدیران سطح اول در کشور کم نیستند، ولی این فرایند اشکال ایجاد کرده است.

دو دهه پیش عده‌ای ایده‌ای را مطرح کردند که سه دوره بعد مجلس در دست ماست. سؤال اینجاست که نمایندگان مجلس در شرایط کنونی قدرت استفاده از اختیارات قانونی خود را دارند؟ اگر این فرایند درست نشود و صدای رسای مردم را از زبان نماینده‌های آزاده و توانمند از مجلس نشنویم، باید در آینده هزینه‌های زیادی پرداخت کنیم. یأس و ناامیدی مردم با یک فرمان یا دستورالعمل تغییر نخواهد کرد». موضوع دیگری که امانی به آن اشاره می‌کند، نبود احزاب و کادرسازی است: «ممکن است شخصی یک‌شبه نامزد شود و به مجلس هم راه پیدا کند.

نهادهای رسمی شناسنامه‌دار سیاسی می‌توانند پاسخ‌گو باشند و برنامه مدونی ارائه دهند؛ اما نهادسازی رسمی و پاسخ‌گو در کشور پذیرفته شده نیست». امانی از مجلس ششم هم می‌گوید؛ مجلسی که به گفته او ۸۰ درصد مصوباتش زیرساختی و اقتصادی بود. او درباره دوره ششم می‌گوید: «فراکسیون اقلیت در مجلس ششم، وظیفه خود را که نظارت بر فراکسیون اکثریت است، ایفا نکرد و رابطه پارلمانی خود را با بیرون از مجلس برقرار کرد. علاوه بر این، مجلس ششم نتوانست ارتباط با بدنه اجتماعی خود را حفظ کند؛ چون رسانه نداشت و تعامل با ارکان قدرت را در ظرف زمانی خوب ارزیابی و برنامه‌ریزی نکرد. با وجود همه اینها، می‌توان در یک نظرسنجی گسترده و عادلانه، به رأی مردم رجوع کرد و نظر آنها را درباره ادوار مختلف مجلس و بهترین آنها پرسید». امانی که حالا عضو شورای شهر تهران است، تأکید می‌کند: باید تلاش کرد هر قوه کارکرد خود را در چارچوب قانون داشته باشد.

انصاری‌راد: مجلس استقلال خود را از دست داده

حسین انصاری‌راد در مجلس ششم رئیس کمیسیون اصل نود بوده است. انصاری در پاسخ به پرسش محوری «شرق» می‌گوید: «مجلس در شرایط فعلی قطعا در رأس امور نیست؛ چراکه نمی‌تواند از سوی مردم نمایندگی کند و استقلال خود را از دست داده است. بنابراین اینکه مجلس در رأس امور است، هیچ محلی از اعراب ندارد. مجلس به‌جای اینکه نماینده واقعی مردم و مطالبات آنها باشد و در برابر مردم نیز مسئول باشد، در دست نهادهای نظارتی است. حتی این نظارت بر نماینده در دوره نمایندگی نیز وجود دارد و اگر او از خطوط مشخص‌شده عبور کند، در آینده ردصلاحیت خواهد شد». انصاری از فرایندی انتقاد می‌کند که از دور چهارم مجلس آغاز و منجر به ردصلاحیت عده زیادی از نامزدها شد.

او می‌گوید سال‌ها بعد در مجلس هفتم حداقل از اصلاح‌طلبان سه‌هزارو ۵۰۰ نفر ردصلاحیت شدند و ۸۵ نفر از شاخص‌ترین نمایندگان مجلس ششم نیز جزء آنها بودند: «در بند اول قانون انتخابات آمده که رسیدگی به صلاحیت‌ها صرفا باید بر اساس دلایل و مدارک مراکز قانونی باشد. مراکز چهارگانه قانونی هم که مشخص هستند. شورای نگهبان بر اساس این اسناد می‌تواند اعلام نظر کرده و بعد این نظر را کتبا به داوطلب اعلام کند. بعد از این مرحله، داوطلب حق شکایت به مراجع قضائی و حقوقی را دارد. مراجع قضائی نیز رسیدگی کرده و نتیجه را به داوطلب و قوه مجریه اعلام می‌کنند. در این مرحله از قانون هیچ حق وتویی برای شورای نگهبان تعیین نشده است.

بنابراین ردصلاحیت‌ها باید صرفا بر اساس اسناد و مدارک مراکز معتبر قانونی باشد. اما نکته اینجاست که احراز صلاحیت قابل تکذیب و تصدیق نیست. کدام مرجع قضائی می‌تواند این امر را تأیید یا رد کند؟ چون امری قلبی و نظری شخصی و احساسی است. در صورتی که قانون می‌گوید احراز صلاحیت باید بر اساس دلایل باشد و به مرجع قضائی و حقوقی ارسال شود». در تهران از ۳۰ نامزد غیر از چهار نفر شناخته‌شده نبودند. درحالی‌که مرکز کشور جای شخصیت‌های معتبر اجتماعی و سیاسی است. گرچه نامزدها اشخاص محترمی بودند، اما حتی من نیز آنها را نمی‌شناختم». انصاری‌راد درباره مجلس ششم اضافه می‌کند: «مجلس ششم به‌طورکل بازگوکننده آرای عمومی و اصلاح‌طلبی بود. مبنای مجلس ششم، صندوق‌های رأی، قانون، حاکمیت ملی، مذاکره با جهان و روابط مسالمت‌آمیز با مجامع بین‌المللی، رسیدگی به تخلفات و فساد بود. در همان کمیسیون اصل ۹۰ که من فعالیت می‌کردم، به شکایت آقای فرهاد نظری علیه آقای خاتمی رسیدگی کردیم. درحالی‌که در آن مقطع و اکنون هم از دوستداران آقای خاتمی هستم، اما شکایت به شکلی رسیدگی شد که آقای نظری هیچ گله‌ای نداشت. هرچند این شکایت به نتیجه مطلوب ایشان نرسید». انصاری می‌گوید که حاکمیت ملی و رأی مردم مبنای جمهوری اسلامی است و بنابراین همه مقامات باید صلاحیت خودشان را بر اساس آرای مردم بسنجند.

بی‌مقدار: به‌عنوان نماینده مردم نقشی در سیاست داخلی و خارجی ندارم

نقش نهادهای نظارتی در انتخابات و به تبع آن شکل‌گیری مجلس و وضعیت کنونی آن همان نقطه‌ای است که شهاب‌الدین بی‌مقدار، نماینده دوره دهم هم آن را برجسته می‌کند. بی‌مقدار می‌گوید: «من دوره اول و دوم نماینده بودم. مجلس قدرت و انسجام داشت. شورای نگهبان در آن مقطع هم بود، اما به این شکل در امور دخالت نمی‌کرد؛ به‌طورمثال مطمئن هستم اگر قانون معادن که در مجلس اول تصویب شد، امسال مطرح شود، شورای نگهبان آن را رد می‌کند. روند نزول مجلس از مجلس چهارم شروع می‌شود که نظارت استصوابی تصویب شد. در مجلس ششم استثنائی به وجود آمد و به دلیل فضای خاص جامعه ردصلاحیت کمتر بود». بی‌مقدار اضافه می‌کند: «به‌خاطر ردصلاحیت‌های وسیع عده‌ای از شخصیت‌های برجسته شرکت نکردند. باید بدانیم که به‌وجودآمدن یک شخصیت سیاسی و اجتماعی تمام‌وکمال به زمان احتیاج دارد؛ مثلا در بین استانداران کشور کسانی وجود دارند که می‌توانند نمایندگان بسیار خوبی باشند، اما یا از ترس ردصلاحیت نمی‌آیند یا ردصلاحیت می‌شوند. اگر این نظارت نبود، لیست تهران و تبریز و اصفهان غیر از این می‌شد. نیروهای اصلی کنار رفتند.

دلیل دیگر واردشدن پول برخی مسائل دیگر است. ما به‌جای اینکه به سمت اخلاق حرکت کنیم، برعکس حرکت کردیم. اختلافات را زیاد کردیم. حتی وعده‌هایی مطرح می‌شود که به وظیفه نمایندگی ارتباط ندارد. وظیفه نماینده نظارت است. [اما اکنون] در هر کاری دخالت می‌کنند. در انتخاب مدیر و استخدام و... دخالت می‌کنند. از طرفی چرا نماینده‌ها حرف‌هایی را که در جلسات خصوصی می‌زنند، در جلسات علنی جرئت نمی‌کنند بزنند؟ ترس از ردصلاحیت. این نماینده نمی‌تواند کار کند و مجلس نیز کارکرد خود را از دست می‌دهد. من اعلام کردم که دیگر کاندیدا نمی‌شوم. به دلیل اینکه در آن دنیا نمی‌توانم جواب دهم که به‌عنوان نماینده مردم در بخش اعظمی از سیاست‌های کلان داخلی و خارجی هیچ نقشی ندارم. به‌عنوان نماینده ملت حتی مشاوره هم از ما نمی‌گیرند. به نظر من اگر این روال ادامه پیدا کند، سرخوردگی و یأس در ملت ایجاد می‌شود. اگر مثل دهه اول انقلاب انسجام بالا بود، رئیس‌جمهور آمریکا جرئت نمی‌کرد ما را تحت فشار بگذارد». نماینده تبریز در ادامه از هیئت عالی نظارت و روند جدید قانون‌گذاری هم گلایه می‌کند؛ هیئتی که علی مطهری، نایب‌رئیس مجلس، آن را شورای نگهبان دوم می‌داند. بی‌مقدار می‌گوید: «در این شرایط هیئت عالی نظارت هم به میان آمده. اخیرا قبل از اینکه بررسی قانون اصلاح انتخابات تمام شود اعلام کردند که رد شده است.

باید در این موارد تجدیدنظر کنیم. با این سخت‌گیری‌ها مردم را از خود می‌رانیم». بی‌مقدار در این بحث به دخالت ارگان‌هایی که حق دخالت در سیاست را ندارند و از این کار در قانون اساسی و فرمایش‌های امام خمینی منع شدند هم اشاره می‌کند: «این هم از دلایلی است که باعث شده مجلس به وضعیت کنونی درآید. این وضعیت من را مجاب کرده که برای دور بعدی نامزد نشوم. با وجود اینکه زمینه رأی هم دارم. نمی‌شود کاری کرد. اغلب گوش‌به‌فرمان هستند و تعداد کمی [از نمایندگان] از خودشان فکر می‌کنند».

الو شرق ۸۸۶۴۰۲۶۰

sharghline@sharghdaily.ir
پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

● **سلب آسایش:** حضور سمساری‌ها و میوه و سبزی‌فروشان دوره‌گرد در کوچه و خیابان‌های تهران به معضل تبدیل شده و این وضع باعث سلب آسایش از بیماران، سالمندان و کودکان شده است. آلودگی صوتی، آن هم روزهای تعطیل یا بعدازظهر که خانواده‌ها به استراحت نیاز دارند، کاری غیرانسانی و غیرمنطقی است که باید شهرداران مناطق با این معضل به‌طورجدی و قانونی برخورد کنند. نادیده‌گرفتن این‌گونه پیام‌ها، بی‌احترامی به مردم است؛ برای نمونه در محل سکونت ما از سه طرف رفت‌وآمد جریان دارد و بیشتر در معرض آلودگی صوتی قرار داریم.

افسانه

● **گرانی لباس‌های نظامی:** قیمت نوعی لباس نظامی با نام ۵/۱۱ (پنج/ یازده) نسبت به قبل از سال جدید دوبرابر افزایش یافته و مشتریان مجبورند لباس‌های مشابه را که کیفیت پایین‌تری دارند، خریداری کنند. تیم اقتصادی دولت برای مبارزه با گران‌فروشی چه کاری انجام داده است؟

یک مخاطب

● **صابون گلنار چرا گران شد؟** صابون گلنار که قبلا بسته‌ای هفت هزار تومان بود، اکنون ۱۴ هزار تومان شده است. علت افزایش محصولات بهداشتی چیست. صابون که در کشور تولید، بسته‌بندی و توزیع می‌شود چرا با قیمت گران به دست مصرف‌کنندگان می‌رسد؟

امیرمسعود ظفرمندی

● پس از سال‌ها واردکردن برنج‌های بی‌خاصیت و تقلبی خارجی که عمدتا از هند و پاکستان وارد می‌شوند و به‌صورت مصنوعی تولید شده و در کیسه‌های زیبا و شیک و رنگارنگ تولید و عرضه می‌شوند، حالا که همه از ماهیت این کالاهای ساختگی اطلاع پیدا کرده‌اند، نام برنج صنعتی روی آنها گذاشته‌اند و به نام‌های فریبنده‌ای به‌فروش می‌رسانند که در حقیقت همگی از یک قماش و یک کارخانه هستند! درباره سرطان‌زایی این برنج‌ها که به دلیل نرخ کمتر نسبت‌به برنج‌های مرغوب ایرانی بسیار پرمصرف‌تر هستند و به‌وفور یافت می‌شوند، شایعات و حرف و حدیث‌های زیادی شنیده می‌شود، بنابراین جا دارد کارشناسان محترم گیاهی و تغذیه‌ای و صنایع غذایی در این مورد مهم و حیاتی نظردهی و اطلاع‌رسانی کامل و صحیح کنند.

محمود بلیغیان، اصفهان

LEON
Since 1960

افطار درلئون

رزرو کنید...

شعبه آبان جنوبی
کریمخان زند، آبان جنوبی
نبش کوچه ورشو
۸۸۹۰۴۶۲۵

شعبه پاسداران
پاسداران، بهستان هشتم
پلاک ۱، برج آبتین، طبقه ۷
۲۲۷۹۱۲۱۹

شعبه سام سنتر
فرشته (فیاضی)
مرکز خرید سام سنتر، طبقه ۸
۲۲۶۵۳۸۴۱

www.leon1960.com
/leon.1960